

Alsidig personlig udvikling

Beskrivelse:

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Mål: Hvad skal barnet lære?	Metode: Hvordan kan de lære det?	Praksis: Hvad er vores rolle?
<ul style="list-style-type: none"> • At udvikle selvstændighed • At kende og udfordre egne grænser og sige til og fra. • At skabe medbestemmelse i egen læring og dannelse. • At blive mere selvhjulpen i hverdags ting og rutiner. • At opnå livsduelighed i form af at få styrket deres selvværd. • At mestre konfliktløsning. • At udvise engagement. • At føle sig en del af fællesskabet og tage del i det. • At balancere mellem at være initiativtagende og iagttagende. • At være nysgerrig på egen læring, samt skabe gåpåmod • At være empatisk og omsorgsfuld overfor andre.	<ul style="list-style-type: none"> • De deltager i samling og andre fælles aktiviteter, hvor barnet lyttes til og lærer at lytte til andre. • De skal vedholdende øve sig i på de daglige rutiner. • De kan øve sig i et godt og givende læringsmiljø med fokus på trygge rammer, leg og læring. • De skal føle sig set, hørt og velkommen i børnehaven. • De kan skabe læring gennem succesoplevelser. • De kan lære gennem fordybelse og koncentration. • De skal være deltagende i fællesskaber og føle sig respekteret af andre. • De kan spejle sig i hinanden og lærer af hinanden.	<ul style="list-style-type: none"> • Være nærværende og anerkendende. • Være lyttende og forudsigelige. • Være opmærksom på nærmeste udviklingszone. • Være tydelige voksne. • Være igangsættende. • Være empatiske. • Støtte barnet i at danne venskaber og nye relationer. • Møde barnet i børnehøjde. • Bruge humor i dagligdagen. • Tilbyde en bred vifte af aktiviteter. • Guide og vejlede børnene i deres hverdag og rutinerne. • Være forudsigelige og troværdige. • Skabe balance mellem lege og læring. • Støtte børnene i deres idéer, så idéerne bliver fuldendte.

Pædagogiske læreplaner – Resen Naturbørnehave 2023

RESEN-FRISKOLE &
NATURBØRNEHAVE

<ul style="list-style-type: none"> • At kunne følelsesregulere egne følelser og forståelse for dem. • At skabe legelyst og nysgerrighed. • At deltage i lege og læringsmiljøer. • At få oplevelse af at være betydningsfuld. 		<ul style="list-style-type: none"> • Præsentere dem for forskellige trivselsaktiviteter. • Videregive informationer og tips til forældrene, så de kan støtte den alsidige personlige udvikling hos deres barn.
--	--	--

Social udvikling

Beskrivelse:

De sociale kompetencer udvikles gennem hele livet. I barndommen dannes barnets personlighed i sociale fællesskab. Dette gør barnet ved at være aktivt deltagende i fællesskabet, føle sig set og hørt som individ og blive anerkendt af andre.

Mål: Hvad skal barnet lære?	Metode: Hvordan kan de lære det?	Praksis: Hvad er vores rolle?
<ul style="list-style-type: none"> • At have lyst til at deltage i fælles aktiviteter. • At lære sociale spilleregler, være lyttende, talende og overvejende. • At anerkende og respektere andre børn og voksne. • At udvikle evnen til at indgå i relationer – få venner. • At lære at acceptere forskelligheder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Deltage i fællesskaber gennem leg og læring og fælles aktiviteter. • Øve sig i at overholde spilleregler, hvad man må og ikke må. • Øve sig i at sætte ord på følelser både hos dem selv og andre børn. • Veksle mellem den frie leg og voksenstyrende aktiviteter 	<ul style="list-style-type: none"> • Møde barnet i børnehøjde og forholde os til hvem der er. • Ved ro og berøring støtter vi barnet i at føle sig værdifuldt. • Være anerkendende, lyttende og gode rollemodeller. • Støtte, styrke og vejlede dem i konflikthåndtering. • Lave handleplaner og delmål for det enkelte barn.

Pædagogiske læreplaner – Resen Naturbørnehave 2023

RESEN-FRISKOLE &
NATURBØRNEHAVE

<ul style="list-style-type: none"> • At styrke egen selvstændighed. • At udvikle på sociale færdigheder. • At have fokus på positive forventninger til omverdenen. • At have fokus på egen betydning i fællesskaber. • At tage initiativ til dialog, leg og opbyggelse af relationer. • At mestre konflikthåndtering. • At opnå medbestemmelse og medansvar. • At lære at kende sine egne grænser og aflæse andres signaler og kropssprog, for derigennem at udvikle sig socialt.	<ul style="list-style-type: none"> • Opnå læring gennem parallele, gruppelege med fokus på legens indhold og regler. • Begå sig andre steder, f.eks. ude af huset, i bussen, på biblioteket, i kirken o.l. • Møde andre folk udenfor børnehaven f.eks. skolebørn, bedsteforældre, forældre og andre folk.	<ul style="list-style-type: none"> • Møde det enkelte barn med positive forventninger • Se det enkelte barns styrker og bruge disse styrker i barnets udvikling. • Have øje for børneperspektiver i hverdagen. • Skabe tryghed for det enkelte barn. • Understøtte alle børns trivsel. • Understøtte gruppe fællesskaber. • Give alle børn mulighed for medinddragelse. • Have øje for nærmeste udviklingszone. • Have fokus på legens betydning i opbygningen af den sociale Udvikling. • Hjælpe med at sætte ord på følelser. • Veksle mellem voksenstyret aktiviteter og børnestyret aktiviteter i dagligdagen • At samarbejde med forældrene omkring børnenes sociale trivsel og styrkelse af deres relationer.
--	--	--

Kommunikation og sprog

Beskrivelse:

For at kunne udtrykke sig og kommunikere med andre er det vigtigt at have et sprog. Kommunikationen sker ikke kun ved det talte eller det skrevne sprog, men også via kropssprog, mimik og billedsprog. Børn udvikler deres sproglige kompetencer gennem samvær med andre, oplevelser, leg og fortælling i hverdagen. Det første sprog udvikles i nærvær med forældrene, men sproget tager yderligere fart når barnet præsenteres for positive sproglige læringsmiljøer i interaktion med pædagogisk personale.

Mål: Hvad skal barnet lære?	Metode: Hvordan kan de lære det?	Praksis: Hvad er vores rolle?
<ul style="list-style-type: none"> • At tilegne sig et rigt verbalt og nonverbalt sprog. • At lære den gode samtalekultur (tale, lytte, vente på tur m.m.) • At være en del af fællesskaber gennem aktiviteter, leg og sprogstimulering. • At forstå en kollektiv besked. • At lære det første skrift- og symbolsprog af kende • At lære at forstå omverdenen og agere i den via sproget og dets betydning • At skabe kontakt og kommunikere med andre børn og voksne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ved at forstå og øve kommunikation via af øjenkontakt, nærvær og fælles opmærksomhed. • Ved at deltage i historie fortælling, drama og dukketeater. • Ved præsentation af former, farver, tal og bogstaver. • Ved samling tales om forskellige begivenheder, vejret, dagen, følelser m.m. • Sproget udvikles gennem arbejdet med rim og remser, vittigheder, ordsprog, sang og bevægelsesaktiviteter, dialogisk læsning m.m. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi stiller spørgsmål til børnene som skaber undren og refleksion. • Vi tager på tur, går på opdagelse og sætter ord på de ting vi i fællesskab oplever og ser. • Vi er en opmærksom lytter, en rollemodel som børnene kan lære af. • Vi opmuntrer og hjælper børnene med at sætte ord på deres følelser. • Vi øve at børnene skal lytte til hinanden. • Vi skaber udfordrende rammer med adgang til sprogstimulerende spil og legetøj.

Pædagogiske læreplaner – Resen Naturbørnehave 2023

RESEN-FRISKOLE &
NATURBØRNEHAVE

- At lære at italesætte sine egne følelser.
- At kunne formulere sig og genfortælle historier og oplevelser.
- At udvikle ordforråd og forståelse af sproget og dets regler.
- At lære at udtrykke sig nuanceret.
- At bruge sproget i hverdagen som redskab til at danne relationer og i konfliktløsninger.
- At opnå en bevidstgørelse af sproget værdi.

- Læren gennem tematiseret sprogstimulering i projekter og aktiviteter.
- Deltagelse i aktiviteter hos talepædagogen, hvis der er behov for dette.

- Vi arbejder hver dag med børnenes sprogrytme via sang, musik, rim og remser og bevægelse.
- Vi synliggør og holder fokus på sproglig udvikling i form af temaer, former, farver, tal, bogstaver, historier, rim og remser, dukketeater samt almindelig samtale.
- Vi stiller krav om et verbalt svar på et spørgsmål, afhængig af børnenes alder og udvikling.
- Vi respekterer at barnet via sproget for medindflydelse og med bestemmelse.
- Vi gentager barnets tale med korrekt sproglyd.
- Vi læser flere gange ugentligt højt for børnene, enten i grupper eller individuelt.
- Vi arbejder med dialogisk læsning.
- Vi har instrumenter til musisk udfoldelse.
- Vi giver børnene tid og rum til at lege på egen hånd og derved lære via relationen til de andre børn.
- Vi giver verbal støtte til børnene i handlinger f.eks. når børnene samler puslespil - hvordan skal brikken vende/ligge?

Pædagogiske læreplaner – Resen Naturbørnehave 2023

RESEN-FRISKOLE &
NATURBØRNEHAVE

		<ul style="list-style-type: none"> • Vi sprogtester de børn loven stiller krav om og samarbejder med talepædagogen, hvis der kræves yderligere sprogarbejde med et barn. • Vi samarbejder med forældrene omkring barnets sprog og henviser til relevante instanser.
--	--	--

Krop, sanser og bevægelse

Beskrivelse:

Motoriske udvikling, leg og læring er en af de første elementære grundsten i barnets opvækst. Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppe. Udvikler af en kropslig forståelse er også udvikling af sig selv. Krop og bevægelse handler for os, også om mad og sund fornuft, og om at forstå og lære at iføre passende påklædning samt at kunne bevæge sig ude som ind.

Mål: Hvad skal barnet lære?	Metode: Hvordan kan de lære det?	Praksis: Hvad er vores rolle?
<ul style="list-style-type: none"> • At blive selvhjulpen i forhold til alder og kunne bruge sin krop. • At udvikle en alderssvarende fin og grovmotorik.	<ul style="list-style-type: none"> • Ved deltagelse i motorikrummet og gymnastiksalen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vi støtter op om børnenes selvhjulpenhed i garderoben. • Motiverer til børnene til at bruge deres krop, sanser og bevæge sig.

Pædagogiske læreplaner – Resen Naturbørnehave 2023

RESEN-FRISKOLE &
NATURBØRNEHAVE

<ul style="list-style-type: none"> • At udvikle udholdenhed og fysisk robusthed. • At udvikle balance og motoriske evner. • At opnå ro ved sansestimulering • At opnå en kropsbevidsthed og kende sin krop. • At opnå bevægelsesglæde i hverdagen og i aktiviteterne. • At mestre vekslen mellem tempofyldt og stillesiddende leg. • At kunne udvikle på de 3 sanser – den taktile, vestibulær sansen og muskel-led sansen. • • At opnå evnen til at hvile i sig selv	<ul style="list-style-type: none"> • Ved at blive præsenteret for kropslige bevægelse, sanse motorik og Hoppeline aktiviteter. • Ved at deltage i aktiviteter der træner finmotorikken, når vi klipper og klitrer, leger med perler, modellervoks, tegner, laver puslespil, bager med mere. • Ved deltagelse i forskellige aktiviteter og temaugerom bl.a. kroppen, sanserne, sund og usund mad, motion og bevægelse osv. • Ved at bevæge sig til musik og synge. • Ved at deltage i skolens motionsdag. • Ved at deltage i køkkenet med at madlavning og praktiske gøremål. •	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skaber rammerne for motorisk udfoldelse både på legepladsen og indendørs • Vi tager på ture ud af huset og præsenterer børnene for nye sider af verden med et andet underlag og motoriske udfordringer. • Vi er rollemodeller der selv er aktivt deltagende i diverse aktiviteter i dagligdagen – både ude og inde. • Vi øver god køkkenhygiejne og snakker om maden. • På badeværelset taler vi om god hygiejne. • Vi ser børnene, roser og anerkender deres evner ud fra nærmeste udviklingszone samt støtter når de kan og vil mere • Inddrager forældre i samarbejde om deres barns udvikling samt andre relevante fagpersoner, hvis dette er nødvendigt. • • Vi opfordrer børnene til at drikke vand, som altid er tilgængelig for dem. Til vores madpakker drikker vi mælk. ????
--	---	---

Natur, udeliv og science

Beskrivelse:

Natur og naturfænomener rummer rig mulighed for leg, læring og udvikling. Naturen er hele det uderum, som vi har i Natur børnehaven. Der er planter, træer, jord, vejret og minidyreliv. Fænomenerne er kontinuerlige og dynamiske - påvirkes og forandres. Forskellige natur/ science oplevelser skaber grundlag for børns forståelse af deres omverden og senere overvejelser om eksempelvis miljøet og interesse for naturen.

Mål:

Hvad skal barnet lære?

- At opleve glæde ved at være i naturen.
- At tilegne sig viden om årstiderne, vejret, påklædning og naturens gang.
- At udvise respekt for naturen og indlevelse i naturen.
- At udvikle nysgerrighed for naturen
- At opleve et samspil mellem naturen og mennesket
- At øve sig i "tingfinderkulturen", hvor alt har værdi
- At være undersøgende og eksperimenterende i naturen omkring sig.
- At danne erfaringer med årsag, virkning og sammenhænge gennem science.

Metode:

Hvordan kan de lære det?

- Ved at være meget ude i naturen.
- Ved at bruges naturens materialer i hverdagen til leg og kreativitet.
- Ved at have en masse sansede oplevelser – bare fødder, visne blade, fingre i jorden og mad over bål.
- Ved at deltage i små science eksperimenter.
- Ved at opleve årets gang i naturen
- Ved at læse og kigge i fagbøger
- Ved at være aktiv deltagende i både pryd og grønsagshaven.
- Ved at deltage i skov/ strand dage og uger, hvor læring opnås på de pågældende steder.
- Ved at observere og undersøge naturfænomener.

Praksis:

Hvad er vores rolle?

- Vi er ude i alt slags vejr og spiser helst ude, så meget som muligt året rundt.
- Vi skaber et uderum, der er inspirerende og i dynamisk.
- Vi er rollemodeller i undersøgelsen og udforskningen af naturen, dyrene og planter.
- Vi formidler viden om helt elementære opfindelser og forsøg.
- Tager på ture ud af huset og besøger nye steder, bondegården, skoven og stranden m.m.
- Vi indkøber planter og dyrer årstidens grønsager og blomster med børnene.
- Vi tænker naturen ind i aktiviteter og planlægning.

Pædagogiske læreplaner – Resen Naturbørnehave 2023

RESEN-FRISKOLE &
NATURBØRNEHAVE

<ul style="list-style-type: none"> • At sanse naturen og mærke den på egen krop, regn, blæst, sol, sand vand mv. • At opleve cyklussen fra jord til bord. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi følger børnenes spor/ønsker/opdagelser i naturen og på legepladsen.
---	--

Kultur, æstetik og fællesskab

Beskrivelse:

Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er gennem mødet med andre udtryksformer og værdier, vi definerer vores kulturelle ståsted og genkender vores kulturelle rødder. Ved at stifte bekendtskab med forskellighederne – det kunstneriske og det kulturelle starter dannelsen til hele, nysgerrige og tolerante mennesker.

Børn skal inspireres gennem kunst og kultur til at lege, skabe og eksperimentere.

Mål: Hvad skal barnet lære?	Metode: Hvordan kan de lære det?	Praksis: Hvad er vores rolle?
<ul style="list-style-type: none"> • At få indblik i egne kulturelle rødder og traditioner. • At få kendskab til og deltager i disse kulturelle aktiviteter. • At indgå i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber • At give sanser og følelsesmæssige oplevelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Ved at møde en bred vifte af kulturelle tilbud f.eks. teater, kunst og musik. • De kan lære gennem aktivering af sanser og følelser • De kan op når læring gennem introduktion for kultur i form af litteratur, film, malerier, musik. • De kan anvende forskellige materialer, redskaber og medier 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal være rummelige, åbne og lyttende overfor børnenes oplevelser og tanker. • Lave aktiviteter med en bred vifte af kulturelle former. • Vi skal præsentere børnene for forskellige traditioner, fastelavn, høstfest, kirkebesøg m.m. • Skabe samspil mellem institutionen og hjemmet og familiens kulturelle værdier

Pædagogiske læreplaner – Resen Naturbørnehave 2023

RESEN FRISKOLE &
NATURBØRNEHAVE

<ul style="list-style-type: none"> • At opnå forståelse for det demokratiske børnefællesskab • At få æstetiske oplevelser som skaber indtryk • At skabe oplevelser med forståelser for forskellige kulturelle traditioner, værdier og normer • At være nysgerrige på kultur og fællesskaber • At få en begyndende forståelse for historien • At få mulighed for at være kreative og udtrykke sig gennem forskellige materialer.	<ul style="list-style-type: none"> • De kan opnå engagement, fantasi, kreativitet, nysgerrighed ved at være aktive deltager og tilskuer • De kan skabe nysgerrighed gennem sansning, leg og fantasi • De kan lære gennem forskellige aktiviteter om bl.a. kulturer og højtider • De kan være på hjemmebesøg hos hinanden	<ul style="list-style-type: none"> • Inspirere til gøgleri med cirkus, klovneri, grin og løjer på en hverdag • Være nysgerrige på børnenes måder at udtrykke sig på og opleve
--	---	--